

Een robuuste kerk

In de loop der eeuwen heeft de kerk – als instituut – zich op meerdere manieren gepresenteerd. Dat werd en wordt voor een deel bepaald door de wijze waarop men het Evangelie verstonde, voor een ander deel door de situatie en de omstandigheden, waarin de kerk zich bevond. Tussen die twee ‘gegevens’ bestaat altijd een wisselwerking. Soms is de kerk een duidelijk ‘tegenover’ t.o.v. de omringende cultuur, soms laat de kerk zich overrompelen door de omstandigheden en verliest zij veel van haar eigenheid.

Deze tijd van krimp en numerieke teruggang spoort ons aan eens kritisch naar onszelf te kijken en te overwegen hoe wij ons als kerk verhouden tot de ‘Umwelt’, waar wij natuurlijk ook zelf deel van uitmaken. Maar zijn we ons daarvan bewust en in hoeverre laten wij ons door het Evangelie leiden in onze houding daartegenover?

Als ik ‘een robuuste kerk’ boven dit stukje zet dan is dat een korte en krachtige samenvatting van hoe ik denk, dat de kerk er zou moeten uitzien in deze tijd.

Maar laat ik eerst kort schetsen, waar wij vandaan komen en in welke gestalten de kerk zich toen voordeed. We hebben een tijd gehad, dat de kerk een *nationale* gestalte had: de gereformeerde kerk in de periode van de Republiek (1588-1795), daarna de Hervormde Kerk in de 19^e en een groot deel van de 20^e eeuw. Men was een goed burger, wanneer men bij de kerk behoorde. Bij de kerk horen was geen keuze. Niet bij de kerk (willen) horen was een keuze!

Dan is de kerk ook een lange tijd een *verenigingskerk* geweest: de kerk in

haar verzuilde gedaante. Gelijgezinden en -gestemden vonden elkaar in de eigen kerk. De statuten en regels waren bekend en men diende er zich aan te houden, anders werd men geroyeerd als lid.

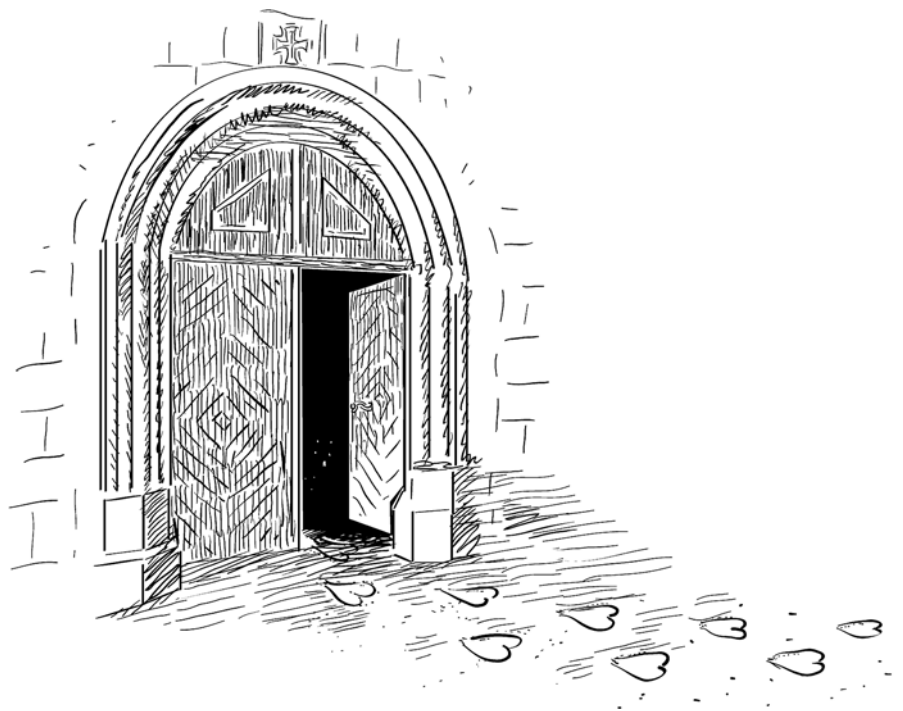
Daaruit ontwikkelde zich de *familiale* kerk: de kerk was de kerk van opa en oma, van vader en moeder en daar hoorde jij dan ook bij. Geleef was een soort erfstuk van de familie geworden. Men schoof met het hele gezin de kerkbank in. Ook die tijd is voorbij.

Van alle gestalten heeft de huidige kerk nog e.e.a. overgehouden en daarom zou ik de tegenwoordige kerk een *rest(anten)kerk* willen noemen. Mogelijk en hopelijk ontstaat er vanuit deze rest-situatie een nieuwe kerk, waarbij we zorgvuldig moeten omgaan met wat er (nog) is en

anderzijds ook de moed moeten hebben om de kerk te ‘re-shape’ tot een robuuste kerk.

Dat is niet een kerk met macht en aanzien, dat is niet een kerk, die precies vaststelt hoe het zit (geen leerstellige, dogmatische kerk), dat is niet een kerk, waar het alleen maar gezellig is en een ons-kent-ons-sfeertje heerst. Nee, een robuuste kerk is een ‘rondborstige’ kerk, stoer en soft tegelijk, een kerk, die de navolging van Christus serieus neemt en die zich onderscheidt van alles en iedereen, kortom die een verschil maakt, kritisch is en oprecht begaan met ‘underdogs’ en de handen uit de mouwen steekt. Een kerk, die er niet alleen op zondag is, maar juist door de week laat zien, wie haar inspireert.

ds. Cees Huisman

Kerkdiensten zondag 27 augustus

10.00 uur: Oude Kerk
Avondmaalsviering

Voorganger:
ds. Cees Huisman

Ouderling van dienst:
Jolanda Schipper

Organist:
Nico Kunnekes

Koster:
Kor van Gijssel, tel. 256729

Collecten

1^e: Betheljada
2^e: Eigen gemeente
3^e: Stichting Futuro

Collecte kindernevendienst
Make-A-Wish

10.00 uur: Het Erfdeel

Voorganger:
ds. Femke Groen

Eerste ouderling:
Roelie Schuuring

Voorgaand gemeentelid:
Klazien Tempelaar

Organist:
Albert Hoekerswever

Deze zondag – Lucas 18:9-14
Kijk mij nou!

In de lezing van vandaag komen we twee mensen tegen die aan het bidden zijn. De farizeeër dankt God omdat hij niet zo is als de andere mensen. De tollenaar durft niet eens omhoog te kijken en vraagt God om genade. Met een beetje zelfvertrouwen is niets mis; het gaat pas mis als je jezelf hoger aanslaat dan een ander en die ander daarom minacht.

Verpleeghuizen

Zaterdag 26 augustus

19.00 uur: Irene
Avondmaalsviering
Voorganger: ds. C. Huisman

19.00 uur: Oeverlanden
Voorganger: dhr. H. van Dam

Zondag 27 augustus

10.30 uur: Reggersoord
Voorganger: Niet bekend

Woordelijk

Moge de weg van God
ons de richting wijzen
moge het schild van God
ons behoeden
moge de legerwacht van God
over ons waken
tegen de verlokkingen
van het kwaad en
de verleidingen van de wereld.
(St. Patrick)

Bron: Mediapastoraat RKK/KRO

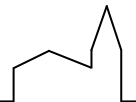

Oppasdienst en kindernevendienst Grote- of Mariakerk en Oude Kerk

Tijdens de morgendienst in de Grote- of Mariakerk of de Oude Kerk is er oppasdienst in Trias. Er is kindernevendienst voor kinderen van de basisschool.

Oppasdienst en kindernevendienst Het Erfdeel

Elke zondag tijdens de viering is er oppas. De ruimte hiervoor is vlakbij de kerkzaal. Als het mogelijk is wordt er een beginritueel gedaan met een lied en een kaarsje. Het speelgoed is vernieuwd en aangepast.

Kerkdiensten zondag 3 september

10.00 uur: Oude Kerk
Overstapdienst

Na de ochtenddienst is er koffiedrinken

Voorganger:
ds. Siebe Sijtsema

Ouderling van dienst:
Anet Dunnink

Organist:
Nico Kunnekes

Koster:
Jan Rigterink, tel. 262010

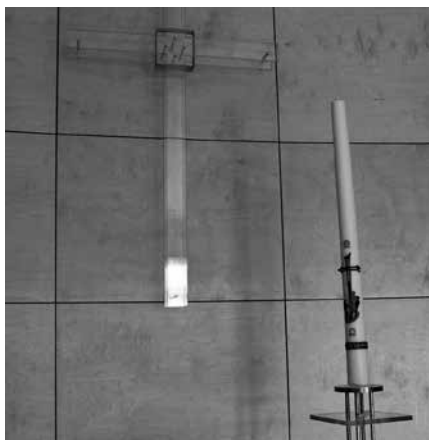

Collecten

- 1^e: Diaconie (diaconaal werk)
- 2^e: Eigen gemeente
- 3^e: Missionair werk en kerkgroei (KiA)

Collecte kindernevendienst

Make-A-Wish

14.00 uur: Het Erfdeel

Sfeerviering

Voorganger:
ds. Kees Stroop

Eerste ouderling:
Roelie Schuuring

Organist:
Eelke Boonstra

Collecte: *Kinderen in de knel*

Verpleeghuizen

Zaterdag 2 september
19.00 uur: Reestoord
Voorganger: ds. W. Struys

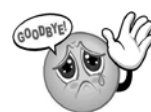
Zondag 3 september
10.30 uur: Reggersoord
Voorganger: dhr. L.M. Karelse

10.30 uur: Schiphorst
Voorganger: dhr. J. van Riessen

Woordelijk

65 jaar worden...
Reden voor een feest,
ontmoeten, de zon de sfeer
het is goed geweest.
65 jaar worden...
Omkijken naar je bestaan,
naar hoogte-, dieptepunten
de weg die je bent gegaan.
65 jaar worden...
Je dankbaar realiseren,
dat je lijf en geest
nog goed functioneren.
65 jaar worden...
Een nieuwe fase start,
blijf vertrouwen op God
de mensen in je hart.

Bron: Mediapastoraat RKKIKRO

Hallo (ex-) groep achters,

De zomervakantie is bijna afgelopen, voor jullie was het wel een heel speciale vakantie deze keer! Jullie starten straks op de middelbare school en de kindernevendienst zijn jullie dan ontgroeid. Daarom willen wij graag afscheid van jullie nemen in de overstapdienst op **zondag 3 september**. Noteer deze datum alvast in je agenda! Wil je even laten weten of je erbij bent? Een heel fijne zomervakantie toegewenst en tot de 3e september, wil je dan je doopkaars meenemen?

Groet van de leiding van de kindernevendienst, PKN Meppel

Overstap groep 8 naar FUNd@ment

Deze zondag 3 september maken de 8e groepers de overstap naar FUNd@ment: ze vliegen uit. Ze hebben een persoonlijke uitnodiging gekregen maar mocht je die op één of andere manier gemist hebben, laat het dan even weten aan de leiding van de kindernevendienst of aan mij (ds. Siebe Sijtsema). In ieder geval belooft het een mooie viering te worden.

10.00 uur: Het Erfdeel
Drempelviering

Voorganger:
ds. Femke Groen

Eerste ouderling:
Jacqueline Drok

Voorgaand gemeentelid:
Ouders/Mariët Hofenk

Organist:
Gert Kiewiet

Deze zondag is de drempelviering. *Kijk voor meer informatie bij de Wijkberichten.*

's Middags om 14.00 uur is er weer een sfeerviering in de kerkzaal van Het Erf. Thema van de viering is: *'Kikker en een heel bijzondere dag'*.

Advertentiepagina 1

Startzondag 10 september - Grote Kerk

Programma

- 10.00 uur: Viering voor jong en oud m.m.v.
ds. Cees Huisman en ds. Siebe Sijtsema;
11.00 uur: Koffie/thee en limonade;
11.30 uur: Kerkproeverij;
Proeven van het werk in de kerk maar ook van
lekkere hapjes en drankjes;
Voor kinderen en tieners een speciaal programma;
12.30 uur: Einde.

Iedereen van harte welkom en nodig ook anderen uit om te komen proeven van de kerk.

Pastor(pr)aat ds. Siebe Sijtsema

Op moment van schrijven verblijft Gerda Otter nog in de Isalakliniek te Zwolle. Ze had bij een val haar heup gebroken en is daaraan geopereerd. Vanwege haar gezondheid was dat een risicovolle operatie maar we zijn dankbaar dat het goed gegaan is. Als u dit leest, hoopt ze weer thuis te zijn en daar verder te revalideren. Ook denken we natuurlijk aan Eva Pierik (Piet Heinstraat 4). Ze is bezig met chemokuren. Naar omstandigheden gaat het goed met haar. We wensen alle zieken, al dan niet bij name genoemd, Gods nabijheid toe.

www.protestantsegemeentemeppel.nl
(wijk Stad en Landen).

Uitnodigingen

Met dit kerkblad zijn er persoonlijke uitnodigingen gestuurd voor Basis-catechese (kinderen van groep 7 en 8 basisschool), Kamp (voor iedereen van 12 – 16 jaar) en de 17 plusgroep. Mocht je geen uitnodiging gekregen hebben, laat me dat dan even weten: siebesijtsema@gmail.com of 0630561556.

*Hartelijke groeten,
ds. Siebe Sijtsema*

ten tot een 'dienend' bestaan. Pastoraat is in wezen een functie van de gemeente. Nadat we op 20 augustus een dienst hadden, waarin de Doop bediend werd, zo hebben we op zondag 27 augustus een viering, waarin wij samen de Maaltijd van de Heer houden. Deze dienst vindt plaats in de Oude Kerk. Nog weer even verder kijkend wil ik u/jullie alvast attent maken op de dienst van **zondag 10 september**. Dat is de zogenaamde startzondag, waarin weer allerlei gemeenteactiviteiten van start zullen gaan. De landelijke kerk heeft daar de gedachte van 'kerkproeverij' aan verbonden. Wij willen als gemeente laten merken welke 'smaken' er zoal zijn: diverse groepen en activiteiten zullen zich bij verschillende kramen presenteren en ook iets eet- of drinkbaars laten proeven! Maar ook is het de bedoeling anderen te laten 'proeven' van onze kerk/gemeente. Nodig iemand uit, die je goed kent, maar die nooit een kerkdienst heeft bijgewoond of die dat misschien vroeger wel deed, maar nu al lange tijd niet meer. Laat hem of haar proeven van wat wij met elkaar beleven... Een eerste of hernieuwde kennismaking. Dat is de bedoeling. Siebe en ik zullen de dienst leiden en we zullen ons best doen, dat ook 'vreemdelingen' zich begrepen voelen. Weest welkom! Iedereen!!

ds. Cees Huisman

Zondag 10 september: Startzondag

Het thema van de startzondag is 'Kerkproeverij'. In de dienst gaan Cees Huisman en ik samen voor. Bovenaan deze pagina is meer informatie te vinden over het programma.

Opstapverhaal en preken op internet

In (bijna) elke viering vertel ik een verhaal voor kinderen/jongeren als 'opstap' voor de preek. Na de zomervakantie ben ik gestart met het (laten) filmen van deze opstapverhalen en deze op Facebook Wijkgemeente Stad en Landen te zetten. De preken (ook die van Cees Huisman) kunnen nagelezen worden op:

Terug- en vooruitblik

We hebben onlangs als collega's brainstormd over de wijze waarop het pastoraat in onze gemeente 'uitgevoerd' wordt en of dat in de nabije toekomst nog zo gehandhaafd kan blijven. Welke aanpassingen en veranderingen zijn nodig, wanneer over enige tijd (binnen 2 à 3 jaar) twee predikanten met emeritaat zullen gaan? We hebben de mogelijkheden verkend en zullen die t.z.t. aan de kerkenraden voorleggen, die daarover besluiten zullen nemen. Onderwijl proberen wij als predikanten samen met de ouderlingen en vrijwilligers het pastoraat zo goed mogelijk te doen, d.w.z. uitdrukking te geven aan de opdracht van de goede Herder om te zien naar elkaar en de kudde te weiden en toe te rus-

IN MEMORIAM

Greet Jalving

* 21-09-1937

† 13-08-2017

*Als het erom gaat
als het erop aan komt
gaat het om vertrouwen
gaat het om geloof
gaat het om hoop
en gaat het om de liefde*

Op zondag 13 augustus overleed in het Hospice, na een goed maar veelbewogen leven, Greet Jalving. Dat veelbewogen zat niet alleen in een pijnlijke scheiding maar vooral ook in het verlies van twee kinderen. Maar ze was sterk in kwetsbaarheid, mede ook door haar geloof, en zo kon ze ondanks alles staande blijven en het leven genieten. Dat leven deelde ze graag met anderen want Greet kende de rijkdom van het delen. Ook was ze muzikaal, creatief en een enorme sportliefhebber maar vooral een geweldige moeder en oma. Dat bleek ook uit hoe en wat haar kinderen en kleinkinderen over haar vertelden in de herdenkingsdienst op vrijdag 18 augustus in de aula van Reestborgh. Hun verhalen getuigden van geloof, hoop en liefde. We lazen uit Psalm 23 en ontstaken drie kaarsen, als teken dat Greet Jalving en haar kinderen Alice en Allan verbonden zijn in het Licht van de Eeuwige. In het geloof dat Gods Licht het laatste Woord heeft over haar leven, mochten we Greet Jalving toevertrouwen aan de Eeuwigheid. We wensen allen die om haar rouwen, in het bijzonder haar kinderen en kleinkinderen, Gods nabijheid en troost toe.

Correspondentieadres: Marjolijn Sanders, Bernagie 21, 7944NP Meppel

ds. Siebe Sijtsma

John Middelkoop

* Rotterdam 11-07-1926

† 13-08-2017 Meppel

Geboren in Rotterdam kwam hij als jongen naar Meppel toen in mei 1940 het ouderlijk huis verwoest was door het zware bombardement op het centrum van de Maasstad. In Meppel moest hij onderduiken en op het bevrijdingsfeest in het centrum van Meppel ontmoette hij Hennie Kingma. Een jaar later trouwden zij en lieten hun huwelijk inzegenen in de Grote- of Mariakerk. Ze kregen drie kinderen. Na gediend te hebben bij de mariniers nam hij begin jaren vijftig 'Bakkerij Kingma' aan het Noordeinde over van zijn schoonvader. Het was hard werken voor hem en het hele gezin. John Middelkoop was een man met vele facetten. Hij was punctueel en nauwgezet in zijn werk; hechtte grote waarde aan decorum en nette kleding; was handig met zijn handen en repareerde later in de Meeuwenborg vele kapotte radio's, etc. van medebewoners. Graag maakte hij zelf muziek, hij danste, en keek met behulp van een hoge antenne al heel vroeg naar Duitse TV-zenders voor de volksmuziek. De laatste jaren woonde hij met zijn vrouw samen in Reestoord tot het moment dat de ziekte van Alzheimer hem in zijn greep kreeg en hij in de Schiphorst moest worden opgenomen. Dikwijls begeleidde hij daar de kerkdiensten op de mondharmonica. Op zondagochtend 13 augustus overleed hij. We hebben zijn leven en sterven herdacht in de aula van Reestborgh aan de Zomerdijk met een tekst uit het bijbelboek Jesaja. Zijn dochter Roelien en één van de kleinkinderen haalden persoonlijke herinneringen op.

Correspondentieadres: Mevr. H. Middelkoop-Kingma, Zuiderlaan 134, app. 102, 7944 EJ Meppel.

ds. Wiert Sarolea

BERICHTEN Oecumenische wijkgemeente Het Erfdeel

**Drempel-
viering:**
*In het licht
staan*

Zondag 3 september is de Drempelviering. De kinderen die de overstap maken van de kindernevenviering naar Namasté en van de basisschool naar het voortgezet onderwijs, staan, met hun ouders, centraal in deze viering: ze staan
IN HET LICHT.

Maxander Botter, Jorik Roosjen, Egbert Bruins Slot, Bram Veltink, Romé van Essen, Amarens Zijlstra en Jelle Hofenk maken de overstap.

Een belangrijk moment in de viering is wanneer de ouders achter hun kind gaan staan en de hand op hun schouder leggen. Ze blijven achter hen staan en laten de schouders los om ze met een zegenend gebaar boven hun hoofd te maken. Dit ritueel verbeeldt hoe ouders hun kinderen steeds meer eigen verantwoordelijkheid geven en 'los' laten.

Zaterdag 2 september gaan we met de drempelgangsters en een paar ouders naar Klazienaveen voor een cursus kaarsen maken. Ze gaan dan allemaal hun eigen kaars maken die in de drempelviering zal branden.

Ontmoetingsdag 9 september

Het is zo langzamerhand traditie geworden om de zaterdag voor de startzondag een lange ochtend met alle ambtsdragers bij elkaar te komen om een gezamenlijke activiteit te doen. Soms is het een verrassing wat we gaan doen, maar deze keer is het helder en duidelijk: in het kader van het jaarthema kerkproeverij gaan we 'proeven' van elkaars activiteiten, gaan we een paar dingen ervaren van dat waar de ander mee bezig is.

De Diaconie zorgt voor de 'innerlijke mens', eten en drinken dus en verder zal uit iedere werkgroep iemand iets laten zien of gaan we wat doen. Dit laatste blijft dus wel een verrassing. We beginnen om 9.30 uur met koffie en na de lunch is de afsluiting om 13.30 uur.

Uitnodiging startzondag 10 september

*We gaan samen eten, vieren, zingen, spelen, quizzen, ontmoeten...
Voor het ontbijt graag opgeven als je meedoet.
Als je wilt koken voor 8 à 10 personen opgeven.
Als je samen wilt eten met de lunch uit de Syrische, Eritrese en Nederlandse keuken ook graag opgeven.*

Programma:

- 9.15-9.45 uur: Gezamenlijk ontbijt;
- 10.00-11.00 uur: Viering met daarin afscheid en bevestiging van de scheidende en nieuwe ambtsdragers;
- 11.00-11.30 uur: Koffie, thee, limonade met koek;
- 11.30-12.15 uur: Pubquiz of als voorproefje, lied instuderen van de musical Paulus of spelletjes doen;
- 12.30-13.30 uur: Samen eten met mensen uit Syrië en Eritrea.

Uit Syrië: Subhieh Alkassass, Ahlam Alfatal, Fedaa Saleh en Abir Nemer
en uit Eritrea: Zaid Tekle, Yorsaliem Shishay, Rahwa Bisrat Abraha koken een maaltijd om met hen mee te eten.

Je kunt je opgeven via de mail: femke.g.groen@gmail.com of tel. 256322 of via de opgavestrook (*doos staat in het restaurant van Het Erf*).

Opgavestrook

Naam en aantal personen:

eet mee met het ontbijt:

eet mee met de lunch:

Ik maak voor 8 à 10 personen Hollandse soep of (maaltijd)salade.

.....

Advertentiepagina 2

Afscheid en bevestiging ambtsdragers

Als pastoraal ouderling nemen Harry Drost en Bert van Beijnum afscheid. Dick van Driesum wordt bevestigd en neemt de buurten 6 en 7 over. Anko Meulman wordt bevestigd als diaken. Margreth Bork, Gert Visser en Bert Kampherbeek nemen afscheid als kerkrentmeester. Harold Hofenk en Engbert Muurling worden bevestigd als kerkrentmeester.

Vorming en Toerusting

Meditatie

Maandag 28 augustus is de eerste meditatieavond van het najaar. We komen samen van 20.00-21.30 uur in de kerkzaal van Het Erf. Neem warme sokken en als je wilt een meditatielukje mee. Voor opgave en informatie kun je terecht bij: Joke Berendsen, tel. 854131, mail: joke.berendsen@gmail.com
In de Gaandeweg en Infoblad begin september staat een overzicht van alle Vormings- en Toerustingsactiviteiten voor het komend seizoen, zowel van Het Erfdeel als van Stad en Landen.

Bijvoorbeeld:

Tjimmie van de Wal geeft drie avonden bibliodrama. In het morgenleerhuis lezen we het boek 'De wenteltrap' van Karen Armstrong. Met ouders van jonge kinderen gaan we een avond bezig met de vraag: 'Hoe vertaal je jouw geloofsovertuiging in de opvoeding aan je kind?'
Doe mee en geef je op!

We denken aan:

Wilma Heeres, Vogellanden (Zwolle) afdeling Grutto kamer 8.
Wilma revalideert na een operatie aan een gebroken rugwervel door een ongelukkige val van de trap.
Ankie Hoekman in Isala Meppel.
Martha Lugtmeier, Arie Verschoor en Thijs Hoen in Reggersoord.

Verzetje

Om één te zijn hoeft men het niet over alles eens te zijn.
Uit: 95 speldenprikken.

*Een hartelijke groet
van Kees Stroop en Femke Groen*

Dank jullie wel!!!

Vlak voor onze vakantie kreeg ik bezoek vanuit Het Erfdeel. Dominee Femke Groen en Rita Pereboom kwamen mij een prachtig geschenk brengen: de paaskaars van Pasen 2016, die een jaar lang rond vieren, rond lief en leed, in jullie geloofsgemeenschap heeft gebrand. Ik was overdonderd en ontroerd door dit prachtige cadeau!
Zoals u misschien weet, ben ik afgelopen jaar ernstig ziek geweest. Vorige zomer is er bij mij borstanker geconstateerd, waarna een periode met zware behandelingen volgde. Tijdens die langdurige periode van ziekte hebben Jan, mijn man, en ik mogen ervaren hoe je gedragen wordt door de aandacht van

mensen om je heen. Een kaartje, een mailtje, een telefoontje, een bezoekje, een kaarsje opsteken, een gebed, een bloemetje... Het deed mij, het deed ons zo ontzettend goed! Op deze manier wisten wij ons verbonden met de gelovige gemeenschap in Meppel, ook al waren wij daar zelf niet aanwezig.

Die verbondenheid ervaren wij ook in de paaskaars die aan ons geschonken is. Voor ons staat de veelkleurige kring met mensen, die erop staat afgebeeld, symbool voor iedereen die dichtbij en ver weg met ons heeft meegedeeld. Telkens als wij het licht van de paaskaars, jullie paaskaars, het licht van Christus ontsteken mogen wij de warmte en liefde van jullie allemaal opnieuw ervaren.

Inmiddels ben ik weer voor een klein deel aan het werk in de parochie en ik hoop het werk de komende maanden langzaam wat uit te breiden. Ik heb door alle behandelingen flink ingeleverd en ik heb nog steeds mijn beperkingen, maar wij zijn dankbaar dat ik al weer zo ver gekomen ben. Via deze weg willen Jan en ik u allemaal van harte danken voor alle medeleven en bemoediging en vooral voor de paaskaars, die een mooie plek in onze woonkamer krijgt!

*Hartelijke groet, ook namens Jan,
pastor Dorenda Gies*

GEMEENTENIEUWS

Studieverlof Wiert Sarolea

Na mijn vakantie heb ik mij gedurende deze zomer vier weken lang kunnen wijden aan het studieverlof voor de periode 2017-2022. In het kader van het Luther- en reformatiejaar 2017 en de leerhuiscyclus die onze kerkelijke gemeente daarover in Meppel heeft georganiseerd, heb ik mij toegelegd op de bestudering van Luther en zijn relatie met de Joden uit zijn tijd. De omgang van de kerk met Joden de eeuwen door, vormt een beladen erfenis die de kerk met zich meedraagt. En waar de kerk en wie daarin werkzaam zijn, zich bewust van moeten zijn.

Eind negentiende eeuw hebben sommige antisemieten en in de jaren dertig van de vorige eeuw een aan-

Advertentiepagina 3

tal uit de top van Nazi Duitsland – waaronder Hitler – zich beroepen op Luther's woorden in hun haat tegen Joden. Martin Luther leefde aan het eind van de Middeleeuwen, van 1483 tot en met 1546. Natuurlijk kan hij niet verantwoordelijk gehouden worden hoe anderen eeuwen later met zijn geschriften zijn omgegaan, maar het verplicht de kerk wel – en zeker na de Tweede Wereldoorlog – stil te staan bij de vraag hoe het zover heeft kunnen komen, en wat in het gedachtegoed van Luther aanleiding heeft kunnen geven bij anderen om hun abjecte houding jegens Joden met beroep op Luther extra 'aanzien' te geven.

Ik heb gelukkig in alle rust kunnen studeren, vier weken lang, maar ben ook blij dat het voorbij is. Want soms lag het onderwerp me zwaar op de maag. Hoe enthousiast ik over Luther ben en mijzelf aangesproken weet door woorden en ideeën van hem, tegelijk raak je naar aanleiding van dit onderwerp ook teleurgesteld – denk je: had hij niet anders gekund, of niet beter kunnen zwijgen. Je ervaart hoe Luther, hoe tegendraads en kritisch hij ook was naar de kerk van zijn tijd, hij tegelijk ook kind is geweest van zijn tijd, behept met vooroordelen en negatieve gevoelens en houding die er toen heersten jegens Joden.

Op **maandag 18 september** zal ik in Trias een lezing houden over het onderwerp Luther en de Joden uit zijn tijd. En natuurlijk zal ik ook aandacht geven aan de lessen die de kerk en maatschappij op dit vlak heeft getrokken na de ervaringen van de Tweede Wereldoorlog.

Hartelijk dank

Na ruim drie en een halve maand in Zwolle in het ziekenhuis te hebben gelegen, i.v.m. een ongeluk, wil ik iedereen bedanken voor alle lieve bezoeken, bloemen en kaarten.

*Tini v.d. Graaf
Weteringdwarstraat 3
7941 BM Meppel*

Meppel City Run

Op 17 september wordt de Meppel City Run gehouden. Ds. Siebe Sijtsema zal namens Stichting Congo aan deze loop deelnemen. Wij nodigen u van harte uit om de deelname van ds. Sijtsema te sponsoren. De afstand bedraagt 8 mijl. Wij zouden het enorm waarderen als u bijvoorbeeld een euro per mijl zou willen doneren maar ieder ander bedrag is uiteraard ook van harte welkom. De zondagen vanaf half augustus liggen er intekenlijsten in de kerk die u na de dienst kunt invullen. U mag uw donatie ook doorgeven via bert@stichtingcongo.com of telefonisch: 260377. U kunt uw donatie overmaken op rekeningnummer NL03RABO0115059849 van Stichting Congo onder vermelding van: donatie MCR. Dat mag uiteraard ook nu al.

Wij wensen ds. Siebe Sijtsema succes bij de trainingen voor de Meppel City Run en wij hopen dat u via zijn deelname Stichting Congo een handje wilt helpen.

Namens de Congolese bevolking hartelijk dank voor uw bijdrage.

Stichting Congo

Goed idee, die doorzichtige collectezak...

Zondag

3 september:

3^e Collecte Missionair Werk en Kerkgroei

Help de nieuwe kerk in Kloosterwelle

Vespers, maaltijden, wandelingen en retraitsedagen vormen de ingrediënten van Kloosterwelle, een pioniersplek van de Protestantse Kerk. Op deze plek voor rust, bezinning, inspiratie en zingeving rond de Corneliuskerk in het hart van Noordwelle (Zeeland) kun je even loskomen van de wereld. De wekelijkse vesper op woensdagavond biedt veel tijd voor stilte. Tijdens de maaltijd na de vespers is er tijd voor gesprek en ontstaat er echt een band tussen mensen. Niemand van de deelnemers wil dit meer missen!

Het pioniersteam is gehecht geraakt aan de stilte en ervaart dat het iets met je doet; er ontstaat ruimte voor God. Mensen zijn soms lange tijd van de kerk verwijderd geweest. Ervaringen met Kloosterwelle brachten hen weer terug. De Protestantse Kerk stimuleert het ontstaan van pioniersplekken van harte. Na het besluit van de generale synode in 2012 om ruimte te geven aan andere vormen van kerkzijn, groeit het aantal pioniersplekken.

Overal in Nederland ontstaan pioniersplekken. In stedelijke gebieden, op het platteland en alles ertussen in. De hoop en het verlangen is dat deze nieuwe vormen van kerkzijn in de loop van de tijd op steeds meer plekken in Nederland te vinden zijn. Met de opbrengst van de collecte steunt de Protestantse Kerk pioniersplekken als Kloosterwelle, waar mensen samenkomen en het geloof delen, waar het goddelijke kan worden ervaren, én waar een band tussen mensen ontstaat.

Helpt u mee?

kerk in actie

Advertentiepagina 4

OPBRENGST COLLECTEN EN GIFTEN

Het Erfdeel

30-07	
Bartimeus	€ 70,23
Eigen gemeente	€ 46,15
Catechese en Educatie	€ 41,29

06-08	
Noodfonds	€ 67,26
Eigen gemeente	€ 42,70
Godsdienstonderwijs openbare scholen	€ 53,71

Diversen

<i>Kindernevendienst 30-07 en 06-08</i>	
St. Futuro	€ 2,60
Totaal	€ 323,94

Grote Kerk

23-07	
St. Exodus	€ 195,81
Eigen gemeente	€ 176,71
Samen Solidair	€ 174,90

30-07	
Bartimeus	€ 163,73
Eigen gemeente	€ 162,36
Catechese en Educatie	€ 137,55

06-08	
Noodfonds	€ 232,67
Eigen gemeente	€ 205,25
Godsdienstonderwijs openbare scholen	€ 198,93

Leesrooster NBG

vr	25 aug.	Matteüs 16:1-12
za	26 aug.	Matteüs 16:13-20
zo	27 aug.	Matteüs 16:21-28
ma	28 aug.	1 Korintiërs 15:1-11
di	29 aug.	1 Korintiërs 15:12-28
wo	30 aug.	1 Korintiërs 15:29-49
do	31 aug.	1 Korintiërs 15:50-58
vr	1 sept.	Psalm 77
za	2 sept.	Matteüs 17:1-13
zo	3 sept.	Matteüs 17:14-23
ma	4 sept.	Matteüs 17:24-18:9
di	5 sept.	Galaten 1:1-12
wo	6 sept.	Galaten 1:13-24
do	7 sept.	Galaten 2:1-14
vr	8 sept.	Galaten 2:15-21

Vrijwilligers gezocht!!!

Voor de Schiphorst zijn wij op zoek naar vrijwilligers voor de huisviering op donderdagmorgen. Om half tien beginnen wij met de zaal in te richten en drinken samen koffie. Vanaf tien uur halen wij de bewoners op, deze worden ontvangen met koffie en thee. Als alle bewoners er zijn beginnen we met een korte huisviering die bestaat uit het zingen van bekende geestelijke liederen en een korte overdenking. De huisviering wordt geleid door Leddy Karelse, geestelijk verzorger van De Schiphorst. Na afloop van de dienst is er nog een kopje koffie voor de bewoners en worden zij terug gebracht naar hun appartement. Rond half twaalf zijn wij klaar met de activiteit. Aan de huisviering werken drie groepen vrijwilligers mee. Twee van deze groepen kunnen versterking gebruiken. U kunt er zelf voor kiezen of u in één of twee groepen mee wilt doen. In het eerste geval heeft u 1 keer in de drie weken dienst, in het tweede geval 2 keer in de drie weken.

Hebt u interesse of vragen, dan kunt u contact opnemen met:

Ina Meulman, tel. 06 10044209; e-mail: i.meulman@noorderboog.nl

Leddy Karelse, tel. 06 13003786; e-mail: l.karelse@noorderboog.nl

Zorgcombinatie
Noorderboog

OVERIGE BERICHTEN

Ds. C.P.T. Rijper (1919-2010).

Synagoge toch geen Gereformeerde Kerk (deel 3 en slot)

De 'definitieve' plannen.

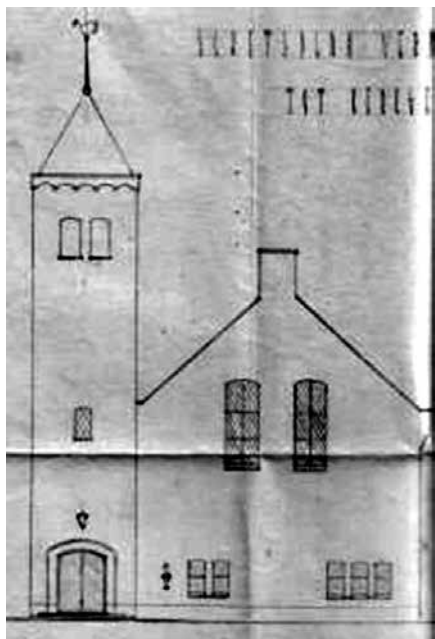
De eerste collecte werd op 1 april 1951 gehouden. Ds. C.P.T. Rijper vertelde daar in het 'Kerkbladje' van 31 maart het een en ander over en beschreef ook nog even wat op de gemeentevergadering in maart over de bouwplannen was gezegd: "Zondag (1 april) wordt voor het eerst de bouwfondscollecte gehouden. Ook voor het eerst prijken aan de deuren van het kerkgebouw kerkbouwfondsbussen. Misschien is het dienstig, mede ter aanbeveling van de

collecte, even te herhalen wat op de gemeentevergadering ten aanzien van de bouwplannen is gezegd:

- (1). Vast staat dat wij te gelegener tijd een tweede kerkgebouw moeten hebben.
- (2). Vast staat dat daarvoor veel geld nodig is.
- (3). Op de in dit artikel afgedrukte foto kunt u zien in welke richting de kerkeraad de bouwplannen zoekt te verwezenlijken. Op het in ons bezit gekomen bouwterrein kan een dergelijk gebouw verrijzen. In dit plan is de voormalige synagoge in het achterschip van de kerk opgenomen.

Advertentiepagina 5

Zo zou de verbouwde synagoge er uit zien, gezien vanaf de Noteboomstraat.

Er is ook rekening gehouden met de behoefte aan vergadergelegenheid. In de bouwtekening zijn drie vergaderlokalen geprojecteerd. (...) Vast staat dus niet dat onze nieuwe kerk er zó uit zal zien, maar de mogelijkheid dat er zo'n kerk komen kan bestaat zeer zeker. Volgens de thans geldende prijzen komt een dergelijk gebouw op fl. 150.000.

(4). Om te komen tot een stevig bouwfonds is besloten op elke eerste zondag van elke maand een derde collecte te houden, die voor dit doel bestemd is. Deze collecte wordt gehouden onder de slotzang.

(5). Bij de uitgangen van het kerkgebouw zijn [bovendien] bussen aangebracht, waarop eveneens een afbeelding van de nieuwe kerk prijkt. De bedoeling is dat elke kerkganger daarin 1 cent deponeert wanneer hij het kerkgebouw verlaat. Méér mág natuurlijk wel, maar dat vraagt niemand van u. Bij de bussen gaat het om een kleinigheid – óffers kunnen in de collectezakjes komen. Per zondag kunnen er, indien allen meewerken, 2.300 centen in de bussen komen, dus 23 gulden. Per jaar brengen de bussen dan fl. 1.196 op. Dat is dan de minimum opbrengst! Bijzondere kerkdiensten (dankdag, biddag, trouwdiensten, tweede feestdagen) zijn niet meegerekend. (...)”

Een kink in de kabel.

Het begon allemaal nét zo lekker te lopen! Maar toen kwam de eerste kink in de kabel. In het ‘Kerkblaadje’ van 5 mei 1951 werd het uitgelegd: *“De minister van Wederopbouw en Volkshuisvesting heeft een bouwstop afgekondigd. Hij wil tot op een door hem te bepalen tijdstip geen nieuwe bouwvergunningen afgeven. Zelfs kondigde hij af dat de bouw van kerken en recreatiegelegenheden vooralsnog geheel stopgezet moet worden. Dit laatste in verband met de benarde financiële situatie waarin ons vaderland verkeert. (...)”*

“De Gereformeerde Kerken worden door deze maatregel ten eerste getroffen. Er is immers een zeer grote achterstand in te halen. Vrijwel alle stadskerken hebben nieuwe kerkgebouwen nodig omdat ze onmogelijk aan de thans beschikbaar zitplaatsenruimte genoeg hebben. Aan de buitenzijde van de grote steden verrijzen nieuwe woonwijken. Daar moeten ook kerken komen en wel op korte termijn. Bovendien zijn ook al de kerkgebouwen die in de oorlogstijd in ruïnes veranderden, nog lang niet herbouwd. En door de scheuring in onze Kerken (de Vrijmaking van 1944) zijn tal van gemeenten van een of meer kerkgebouwen beroofd. (...) Andere Kerken zitten er nog véel benauwder voor dan wij in Meppel. Maar wij willen liever niet in een soortgelijke benauwdheid raken en daarom treffen wij van te voren maatregelen. Ons hindert het niet dat de minister een bouwstop afkondigde [de synagoge hoefde immers toch niet direct verbouwd te worden]. Wij stoppen ons bouwfonds niet. Dan kan er stráks nonstop gebouwd worden! (...)”

Het bouwfonds werd gevuld.

De ‘centenbus’ bij de ingang van de kerk werd ondertussen niet ontzien. Na drie zondagen was de stand al fl. 815 en men hoopte in twee maanden zelfs al fl. 1.000 binnen te krijgen. “Dat zal zéker lukken als degenen die met zoveel kabaal in het bijzijn van zes getuigen een gift van fl.

25 aangekondigd heeft dat ook zal doen”; ds. Vellenga herinnerde hem er nog even fijntjes aan dat die gift nog niet was binnengekomen. Het waren wel geen ‘vijftewintigjes’ in de centenbus, maar op Eerste Pinksterdag 1951 (half mei) werden 1.215 centen gevonden, 1.547 stuivers, 260 dubbeltjes, 34 kwartjes en 2 gulden (in totaal dus fl. 56,50). Op 9 juni was, alles bij elkaar, al fl. 1.250 in de bus gegooid; de maanden daarna lag de opbrengst elke zondag telkens rond de fl. 475. (...) Maar er kwamen óók andere initiatieven. Zo werd in maart 1952 besloten om vierenzestig ‘zusters der gemeente’ aan te zoeken om als collectanten wekelijks de gemeente door te gaan en zo in twee jaar een bedrag van fl. 40.000 bijeen te brengen. ‘Komt dat bedrag binnen, dan kan met bouwen begonnen worden!’.

Het synagogeplan afgeblazen...

De burgerlijke gemeente Meppel kwam ook met een idee, namelijk het bouwen van een nieuwe kerk mét wijkcentrum én jeugdgebouw in de nieuwbouwwijk Haveltermaden voor gemeenschappelijk gebruik door de Gereformeerde Kerk en de Hervormde Gemeente. De Commissie van Beheer vond het idee om het samen met de hervormde gemeente te doen niet voor uitvoering vatbaar. En de kerkenraad bouwde ook liever in de Touwstraat

Ter herinnering aan de in 1960 afgebroken synagoge.

dan in de Haveltermaden. 'Na brede bespreking besloot de kerkenraad met achttien van de vierentwintig stemmen vóór [het synagogeplan aan de] de Touwstraat. Het plan van de burgerlijke gemeente ging dus niet door.

Maar het synagogeplan óók niet! Al snel bleek namelijk dat de synagoge onder het gemeentelijke saneringsplan bleek te vallen, zodat het onmogelijk zou worden daar een kerk te bouwen! De Gemeente Meppel was bereid de synagoge en de belendende percelen van de kerk van Meppel over te nemen en stelde opnieuw voor om in de nieuwbouwwijk Haveltermaden een kerk te bouwen, maar dan zónder samenwerking met de Hervormde Gemeente. Daarvoor maakte de Commissie van Beheer een plan, dat uiteindelijk door de kerkenraad werd aangenomen.

Bronnen:

Archief van de Gereformeerde Kerk te Meppel. Drents Archief, Assen.

G.J. Kok, '... Die verenigde wat gescheiden was ...'. Geschiedenis van de Gereformeerde Kerk te Meppel (1835-2005) met Inventaris van het Archief. Groningen, 2014.

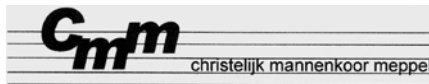
© 2017. GereformeerdeKerken.info

Houd uw kerk op de hoogte van verhuizing, geboorte en andere wijzigingen die belangrijk zijn voor de ledenadministratie!

Geef het door aan uw contactpersoon of aan het Kerkelijk Bureau

kerkelijkbureau@pgmeppel.nl

Christelijk Mannenkoor Meppel zoekt nieuwe leden

Het Christelijk Mannenkoor Meppel is opgericht op 24 november 1924 en bestaat dus bijna 93 jaar. Het koor wil graag het 100-jarig bestaan halen en misschien wordt het dan wel een 'Koninklijk koor'.

Om deze mijlpaal te bereiken is de continuïteit van het koor een belangrijk punt. Wij zijn daarom op zoek naar nieuwe leden.

Houdt u van zingen dan bent u van harte welkom om eens een keer onze repetitie bij te wonen en de sfeer te proeven dat er naast het repeteren ook altijd tijd is voor gezelligheid.

Zo is het CMM ook een vriendenclub die elke dinsdagavond repeteert van 20.00 tot 22.00 uur in het gebouw van de Vrije Evangelische Gemeente aan de Julianastraat 32 in Meppel.

Op de eerste dinsdagavond van de maand houden wij een nazit van ongeveer een half uur met een hapje en een drankje en op de derde dinsdagavond is er een verloting.

Het koor staat onder leiding van dirigent Joh. L. Rodenhuis en wordt wekelijks begeleid op piano of orgel door Ruth Pos.

Behalve het repeteren verlenen wij ca. vier keer per jaar medewerking aan een kerkdienst in Meppel of omgeving en in december geeft het koor een Advents- of kerstconcert.

Op Open Monumentendag in september gaat het koor met een bus op stap en geeft enkele miniconcerten in kerken die voor de Monumentendag open zijn. In oktober 2016 heeft het koor een prachtige CD uitgebracht.

Op 15 augustus is het koor gestart met de repetitie en is begonnen met het bestaande repertoire dat gezongen zal worden op de miniconcerten op Open Monumentendag op 9 september a.s.

Op 12 september, de eerste repetitie na de Monumentendag, wordt begonnen met het instuderen van een nieuw kerstrepertoire. Wellicht is dit het juiste moment om eens een repetitie bij te wonen.

Waarom zingen?

- Zingen ontspant en oefent de longen;
- Zingen brengt gezelligheid in een vriendenkring;
- Zingen geeft wekelijks een avondje ontspanning.

Waarom dit koor?

- het is een koor zoals boven omschreven met een goede sfeer;
- het is een koor dat het geestelijke lied wil laten horen met een breed genre.

Is uw interesse gewekt? Neem dan contact op met een van de koorleden of met een van de bestuursleden.

Kijk voor meer informatie en geplande optredens op onze site:

www.christelijkmannenkoormeppel.nl

tgV Assen

Theologische vorming voor gemeenteleden en geïnteresseerden (TVG)

In Nederland zijn er 19 cursusplaatsen Theologische vorming gemeenteleden en geïnteresseerden. Assen is de enige cursusplaats voor heel Drenthe en de enige cursusplaats in Noord-Nederland met een ochtendcursus.

Theologie die iets te zeggen heeft. In theologie gaat het om God en om mensen. Om vertrouwen en ontmoeten. Over nieuw leven, hoop, toekomst en liefde. Theologie is ook een kring van mensen, samen lezen, samen zoeken, vragen stellen, samen studeren en leren. Theologie die ons

iets te zeggen heeft. Voor iedereen die nieuwsgierig is naar de bronnen van het geloof. Voor iedereen die dieper wil nadenken over de vraagstukken van het geloof, de kerk en de samenleving en die verbreding van kennis zoekt.

Inhoud van de cursus.

Theologie omvat diverse vakken, elk met hun eigen inhoud en methode. Deze verscheidenheid maakt theologie verrassend en boeiend. In de cursus komen jaarlijks zes basis-vakken aan bod:

- Oude Testament
- Nieuwe Testament
- Kerkgeschiedenis
- Dogmatiek/geloofsvragen
- Ethiek/zingevingsvragen
- Praktische Theologie, bestaande uit de deelvakken Liturgie, Pastoraat en Diaconaat.

Daarnaast wordt in Assen extra vakken aan het programma toegevoegd, zoals kerk en kunst, kerkmuziek, christelijke spiritualiteit, filosofie, Jodendom, wereldgodsdiensten, godsdienstsociologie en contextueel pastoraat. Voor meer info zie de website onder leer-plan: www.tvgassen.nl

Kennismakingsavond

Getallen in de bijbel zijn van betekenis, sterker nog: soms hangt de betekenis van een verhaal er vanaf want waarom worden er de ene keer vijf en de volgende keer zeven broden gebroken? Waarom werden er 153 vissen gevangen? Heel interessant zijn de verborgen getallen want waarom werden de letters en de woorden geteld? De bijbel gaat op een heel andere manier voor je open. Van harte welkom op donderdag-

avond **14 september** a.s. vanaf 20.00 uur in het Markehuus, Scharmbarg 35, 9407 EA Assen.

Voor meer info zie de website: www.tvgassen.nl onder Nieuws. Informatieverstrekking/vragenuurtje voor geïnteresseerden/nieuwe cursisten.

Op **donderdagavond 14 september** tussen 19.00-20.00 uur is er een inloopavond voor iedereen die meer informatie wil, vragen heeft en kennis wil maken met de begeleidingscommissie, het bestuur en enkele docenten van tvGAssen. Er wordt op u gerekend.

Op **dinsdagmorgen 3 oktober** start onze cursus TVG voor onze nieuwe cursisten om 09.00 uur met een intro door de cursusleider gevolgd door kerkgeschiedenis vanaf 10.45-12.15 uur. Dit alles in het Markehuus, Scharmbarg 35, 9407 EA Assen. Zie verder voor het lesrooster op onze website www.tvgassen.nl, ook voor het aanmeldingsformulier.

Aanmelden bij het secretariaat:

Fam. Levenga, tel. 0598 619077.

E-mail: tvgassen@gmail.com

Zangdienst in Nijeveen

Hierbij willen wij u melden dat er weer een mooie zangdienst zal worden gehouden in de Geformeerde Kerk te Nijeveen. Op zondag **10 september** zal op orgel/piano Harold Kooij ons op zijn onnavolgbare wijze begeleiden, samen met Jacco van Beek op de trompet. Een heerlijk muzikaal stel dat zeker zal bijdragen aan een geslaagde zangavond. Wij beginnen om 19.00 uur, de entree is gratis. Aan de uitgang is een schaalcollecte. Wij hopen ook u daar te mogen ontmoeten.

*De zangdienstcommissie,
Nijeveen-Kolderveen*

JEUGD en JONGERENWERK

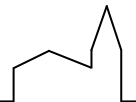

FUNd@ment
Basiscatechese
Follow Me
Crèche
Kindernevendienst
17+ groep (Joep)
20+ groep

vakantie
 vakantie
 vakantie
 elke zondag
 elke zondag
 vakantie
 zondag 3 sept. (11.30 uur) Trias

Trias
 Trias en/of Grote- of Mariakerk

Advertentiepagina 6

ALGEMENE INFORMATIE

I.v.m. met privacy worden er geen namen en adressen vermeld in deze Colofon.

Wij vragen u hier begrip voor.

In het gepubliceerde kerkblad Gaandeweg, kunt u onder Algemene Informatie alle adressen en telefoonnummers vinden die u zoekt.

De eindredactie

Agenda vanaf 25 augustus 2017

- za 26 augustus Weeksluiting Oeverlanden, om 19.00 uur. Voorganger: dhr. H. van Dam.
- za 26 augustus Weeksluiting en Avondmaalsviering in Irene om 19.00 uur. Voorganger: ds. C. Huisman.
- ma 28 augustus Meditatieavond in de kerkzaal van Het Erf. Van 20.00-21.30 uur. Voor opgave en informatie kun je terecht bij: Joke Berendsen, joke.berendsen@gmail.com.
- do 31 augustus Kerkelijk Bureau open van 9.30 - 11.30 uur.
- za 2 september Amateur-orgelconcours in de Grote- of Mariakerk. Tijd: 10.00 uur tot 17.00 uur.
- za 2 september Weeksluiting Reestoord om 19.00 uur. Voorganger: ds. W. Struys.
- zo 3 september 20+ groep om 11.30 uur in Trias.
- do 7 september Algemene Kerkenraadsvergadering in Trias. Aanvang 20.00 uur.
- do 7 september Kerkelijk Bureau gesloten.
- wo 6 september Passage Meppel Oosterboer begint het seizoen met het jaarlijkse uitstapje. Dit jaar gaan we naar Giethoorn. Vertrek om 10.00 uur vanaf de parkeerplaats van de oude Rabobank in de Oosterboer. Kosten € 25,00 incl. reiskosten. Opgave vóór 29 augustus bij Sjanie Visser, tel. 255303.
- vr 8 september Klaverjassen in Trias. Aanvang 20.00 uur, vanaf 19.45 uur koffie/thee.
- zo 10 september Zangdienst in de Geref. Kerk in Nijeveen om 19.00 uur. Met medewerking van Harold Kooij op orgel/piano en Jacco van Beek op trompet. Entree is gratis, wel is er een schaalcollecte bij de uitgang.

Startzondag 10 september

Op de startzondag kun je in de Grote- of Mariakerk (10.00 uur) en Het Erfdeel (vanaf 9.15 uur) komen Kerkproeven.

Zie voor meer informatie op pagina 5 en 7.

Komt u ook Kerkproeven en neem je een introducee mee?

